

Ці труднощі мають великий вплив на юридично-технічну розвиненість український текстових документів та нормативно-правових актів. В найближчому майбутньому вони можуть призвести до утворення значної перешкоди при складанні юридичного правового тезаурусу та впровадженні обробки правової інформації.

Отже, юридичну термінологію можна назвати термінологічним багатівіковим пластом нашої української мови, що корінням занурюється в глибінь давноминулої писемності, ще коли первісною формою права були традиції та звичаї, що передавалися з покоління в покоління.

Юридична термінологія являє собою комплекс правових понять та явищ, що діють суспільно-правових та мовно-правових аспектах правових наук, законодавства та ділової документації. Вона займає високий щабель і є важливою частиною словника літературної мови будь-якого народу, з точки зору соціальної та інформаційно-комунікативної значущості.

Література

1. Артикуца Н. В. Проблеми і перспективи вивчення юридичної термінології. *Право України*. 1998. № 4.
2. Волошенюк О. В. Метаправо, або деякі проблеми сучасної юридичної термінології. 2016.
3. Савицкий В. М. Язык процессуального закона: вопросы терминологии В. М. Савицкий. М.: Наука, 1987. 288 с.
4. Усенко І. Б. Українська юридична термінологія. Українське державотворення: невитребуваний потенціал. За ред. О. М. Мироненко. К., 1997.

Панасюк Ю.В.

здобувач вищої освіти І курсу,
Науковий керівник – Ковальчук О.С.,
кандидат психологічних наук, доцент
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*

СУЧАСНІ НАПРЯМИ ПСИХОЛІНГВІСТИКИ

Проблема кваліфікації психолінгвістики є дискусійною через те, що психолінгвістичні школи й напрями виникали на різній національній та культурній основі, пов'язані з різними психологічними й лінгвістичними школами. Це зумовлювало різне спрямування й методологічну орієнтацію напрямів і шкіл психолінгвістики.

Головні проблеми психолінгвістики: методологія психолінгвістичних досліджень; сприйняття й розуміння мовлення, механізмів формування в людини мовної здатності; опис організації ментального лексикону; аналіз дитячого мовлення, мовної свідомості й образу світу; дослідження невербальних складників комунікації; дослідження психічних механізмів

ефективності спілкування, кодування й декодування текстів; міжкультурне спілкування; володіння іншою мовою; проблеми білінгвізму. Психолінгвістика виникла як необхідність надати теоретичне осмислення низці практичних завдань, для яких власне психологічний чи лінгвістичний підходи виявилися недостатніми. До таких завдань відносяться:

1. Організація мовленнєвого розвитку дошкільника.
2. Навчання іноземній мові.
3. Логопедія.
4. Відновлення мовлення під час його порушення, лікування різних форм афазії та її ускладнень.
5. Міжкультурна комунікація.
6. Інженерне моделювання мовленнєвого спілкування.

Психологічне дослідження мовлення реалізується як динаміко-контекстуальне. Вивчаючи мову в процесі функціонування, тобто як феномен комунікації, психолінгвістика охоплює у своїй сфері й того, хто говорить, і того, хто слухає; взаємовпливи, що передбачають це відношення.

Уперше в 1913 р. німецький психолог О. Дитріх висловив думку про необхідність особливої наукової дисципліни – психології мови, яка б за завданнями не збігалася ані з психологією, ані з лінгвістикою. У цьому ж році виходить книга ще одного німецького психолога Ф. Кайнца «Психологія мови».

У 1951 році в Корнельському університеті (США) відбулася конференція лінгвістів і психологів, де оголошено про створення Комітету з лінгвістики й психології. Зародження психолінгвістики як науки датується 1953 р., коли названий Комітет проводив семінар в університеті М. Блумінгтон штату Індіана (США) під керівництвом психологів Ч. Осгуда та Дж. Керрола. Термін психолінгвістика вживався американським психологом Н. Пронко у 1946 р. у статті «Мова та психолінгвістика». До витоків психолінгвістики відносять: психологічний напрям у мовознавстві; лінгвістичну психологію; біхеовіристську й необіхеовіристську психологію; гештальтпсихологію; американську дескриптивну лінгвістику; радянську теорію мовленнєвої діяльності.

Нейропсихолінгвістика межує з нейрофізіологією й спрямована на дослідження зв'язків мовної здатності, пам'яті, мовленнєвої діяльності людини з функціями головного мозку, нейтронною мережею, проєкційними системами мозку, нейрофізіологічними системами. Патопсихолінгвістика досліджує діагностику й мовленнєву симптоматику психічних захворювань із патологією мовлення в умовах несформованості або розпаду особистості. Етнопсихолінгвістика охоплює дослідження національно-культурних особливостей вербальної комунікації, відмінностей у мовленнєвій поведінці представників субкультур; розглядає проблеми психічної природи білінгвізму та полілінгвізму.

Лінгвістична гендерологія, яка не має ще статусу окремої дисципліни, але накопичила значний доробок у вивченні феномену гендера – статі людини з огляду на розподіл між чоловіком і жінкою соціальних функцій,

форм діяльності, специфіки поведінки, культурних норм тощо. Філософський напрям психолінгвістики представлено дослідженнями проблем взаємовідношення мови й мислення, мови й свідомості, знаковості мислення, ментальності репрезентації знань: форми зберігання та організації. Соціальний напрямок – соціопсихолінгвістика досліджує мову як соціальне явище, передбачає розгляд питань міжособистісної й масової комунікації. Лінгвістичний напрямок охоплює фоносемантичні дослідження, вивчення лексики людини й логіки мислення, герменевтику (мистецтво пояснення та розуміння текстів).

Отже, психолінгвістика – це дисципліна, яка поєднує в собі психологію і лінгвістику та вивчає взаємовідношення мови, свідомості та мислення.

Література

1. Засекіна Л. В., Засекін С. В. Психолінгвістична діагностика. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. 188 с.
2. Леонтьев А. А. Основы психолінгвістики. М. : Смысл, 2005. 288 с.

Попенко А. С.
здобувач вищої освіти III курсу
Науковий керівник – Козубай І. В.,
старший викладач
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ЖУРНАЛІСТІВ ПРИ ОТРИМАННІ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ

На сьогоднішній день права і свободи людини є невід'ємною характеристикою політики держави. Найвищою соціальною цінністю на конституційному рівні було проголошено людину, її права і свободи. На державу неодмінно покладається обов'язок визнання, утвердження та забезпечення реалізації прав і свобод людини та громадянина, а також створення всіх необхідних умов для того, щоб людина мала змогу користуватися цими правами в повному їх обсязі без жодних обмежень.

З плином часу питання правового статусу журналіста стає ще актуальнішим. На нашу думку, це пояснюється важливістю ролі засобів масової інформації для всього суспільства. Діяльність ЗМІ в цілому і журналістів конкретно виступає певним регулятором між громадянами і державними, політичними та соціальними інститутами. Проте, для того, щоб діяльність журналіста не суперечила інтересам суспільства і не порушувала права та свободи громадян в країні, необхідно забезпечити її ефективне правове регулювання.

Над даною тематикою працював цілий ряд вчених, серед яких варто виділити О. Бухтатого, Л. Губерського, В. Іванов, О. Копиленка,